

IZ SLOVSTVENEGA IZROČILA

Srednjeveška pesem o Jezusovem trpljenju

»De b' človek ti vedel«

Naši predniki so v postnem času pogostejše premišljevali Kristusovo in Marijino trpljenje. V njem so našli poživitev svoje vere, saj se v Jezusovem trpljenju začenjajo vsi zakramenti, vse milosti ...

Izročilo Jezusovega pasijona je med Slovenci zelo staro. »Slovenska pesem je začela posebej premišljevali Jezusovo in Marijino trpljenje vsaj ob koncu srednjega veka« (M. Smolik). Iz tega časa izvira pesem »De b' človek ti vedel«, ki jo je Matija Majar Ziljski na popotovanju leta 1843 našel še živo v Beneški Sloveniji, jo zapisal in objavil v svoji Pesmarici cerkveni (1846). To pesem prišteva I. Grafenauer med najstarejše slovenske pesmi s pasijonsko vsebino.

Pesem poudarja učinke Jezusovega trpljenja in smrti, ki je odprlo nebesa vernim dušam, pa tudi nas je rešilo nevarnosti pekla in odprlo pot v nebesa.

Zapisana je v najbolj razširjeni obliki slovenske alpske poskočne pesmi: menjavata se 5- in 4-zložni verz z nepoudarjenim prvim zlogom. To verzno obliko je veliko pozneje uporabil Valentin Vodnik, denimo v Zadovoljnem Kranjcu, in zlasti po njem jo poznamo danes. Dejansko je imela ta verzna forma v slovenski literaturi stoletja dolgo preteklost, saj izvira iz še starejše ljudske pesmi. Tudi pomanjševal-

nice – glavca, trnič, sinič – izhajajo iz jedrnatega ljudskega izražanja. Njihovo ljubkovalno pomanjševanje tu še zaostri podobo trpljenja in stopnjuje arhaično lepoto teh starih verzov.

V zadnji kitici: zavižal – usmeril, napotil.

1

De b' človek ti vedel,

kaj Jezus trpi!

Po celim životu

ni družga ko kri.

2

Na glavci ma krono

pa trnič bodeč,

Mariji predira

srce kakor meč.

3

Žalostna mat' božja

pod križem kleči,

preljubi nje sinič

na križi visi.

4

Oj na križi je visel,

na križi je umrl,

vsim vernim dušicam

nebesa odprl.

5

Od pekla, od martre

odrešal je nas,

gor v svete nebesa

zavižal je nas.

Matija Ogrin

TOMBOLA NA PRISTAVI

Okrogla številka... lepa in zlata številka... številka... petdeset, da, petdeset, "cincuenta"...

Tako se je zaslilo v nedeljo, 10. marca, na Pristavi. Letos je bila to že 50. pristavska tombola. Andrej Golob in Dominik Oblak sta vodstvo le-te podedovala po Nandetu Češarku in Mihgu Gaserju in sta jo tokrat vodila že šestindvajsetič.

Vse je bilo lepo pripravljeno po zaslugi pridnih Pristavčanov in lep je bil pogled na polno zaseden pristavski vrt.

Prvi dobiček je zadela družina Danija Kocmurja, drugega družina Bineta Magistra ml. in tretjega Andrej Kočar. Mirno lahko rečemo, da je večina dobitkov osrečila Slovence.

Družba, zabava, navdušenje in izredno lepo vreme so pripomogli, da je bilo nedeljsko popoldne nadvse prijetno.

Hvala vsem za prisotnost, za dobro voljo

in predvsem za skupno delo. Upam, da bo tako razpoloženje vladalo med nami še naprej, kar nam bo pomagalo pri delu tudi v prihodnosti.

MČK

V PONOS NAM JE

Lanskega septembra je bila v moronski občinski hiši razstava raznih narodnostnih skupin i. Takrat smo predstavili slovenske navade. To delo je skrbno prevzela Marija Zurc.

Oktober je na povabilo predsednika Miloša Mavriča prišla na obletnico Pristave predsednica moronskega Mestnega sveta (Honorable Concejo Deliberante) Analía Zapulla. Začudila se je, ko je videla kako organizirano delamo, kako skrbimo, da je slovenska kultura v tujini še vedno prisotna, kljub tolikim letom življenja izven matične domovine. Pred enim letom, ob praznovanju zlate obletnice našega društva, nas je obiskal župan lic. Ramiro Tagliaferro. Tudi on je bil presenečen nad našo dejavnostjo in zavzetostjo za ohranjanje slovenstva v Argentini in izrazil ponos, da spadamo v njegovo občino.

V sredo, 6. marca 2019, je Marija Zurc prejela priznanje za delo, ki ga opravlja med Slovenci v prid moronski občini. Po njenih rokah smo to priznanje prejeli vsi, ki delamo za dobrobit Pristave. V ponos nam je, da upoštevajo naše delo in se zanimajo za našo kulturo. Ponosni smo pa tudi na Marijo in smo ji tudi hvaležni, ker neutrudno skrbi, da ob raznih prilikah pokaže domačinom našo zavzetost za ohranitev slovenske identitete.

MČK

NAŠ POGOVOR | Marija Zurc

Marijo - Maručo Zurc vsi poznamo. V slovenski skupnosti je aktivna na veliko različnih področjih, saj rada z drugimi deli svoje talente in ljubezen do slovenskih korenin. Ob prejemu priznanja smo se takole pogovarjali z njo:

→ Od občine Morón si prejela priznanje, zanima nas, v kakšnem okviru je bilo podeljeno?

Priznanje je bilo podeljeno v okviru dneva žena, zadnjega 8. marca. Župan Ramiro Tagliaferro ga je podelil 17 ženam, ki so s svojim delom za skupnost na občinski ravni pustile sled. Med njimi sem bila izbrana tudi jaz, zaradi izkazane ljubezni do svojih korenin in za storjeno delo.

14. septembra 2018 je namreč naša slovenska krajevna skupnost na prošnjo moronskega občinskega sveta (Concejo Deliberante) sodelovala pri razstavi migrantov, ki so se naselili v območju občine in njihovih potomcev. Skozi cel mesec smo publiki kazali slovenske značilnosti, kot so suha roba, majolke, narodne noše, rute, slike Slovenije, prte, itn. Na slovesni otvoritvi je pel naš Pristavski zbor pod vodstvom Marjanke Grohar, otroci v narodni noši so vse navdušili. Mamice so spekle potico, štrudelj in kifeljčke. Predsednica občinskega sveta je bila zadovoljna z opravljenim delom in je na dan naše obletnice prišla na Pristavo in se nam javno zahvalila. Ob tej priliki je pa lahko tudi sama videla, kako delamo v skupnosti, kako

“

Prepričana sem, da je ta stik zelo pomemben in potreben, da nas spoznajo in da tako lahko iz obeh strani veliko pridobimo.

”

še spoštujemo naše prednike in kako ljubimo Slovenijo.

→ Je bilo pri tem pomembno tvoje delo v skupnosti?

Morda zgleda malo sebično, ko so me poklicali so rekli, da je predsednica videla kako delam na Pristavi in da dobim to pohvalo zaradi dela ki ga opravljam v domu.

→ Priznanje torej pomeni tudi to, da občina prizna pomembnost delovanja slovenske skupnosti ne le za njene lastne člane ampak tudi za družbo in okolje, v kateri vaša skupnost deluje. Ali ste v preteklosti že kdaj doživeli tako priznanje?

To priznanje je za vso skupnost, je priznanje vsem ki so delali, ki delamo in bomo že delali za rast slovenske skupnosti.

Takega priznanja še ni nihče dobil, ampak ga delim z vsem srcem z vsemi ki delamo za skupnost, najbolj pa s staršema, ki sta mi to ljubezen do dela in skupnosti podelila. Telefonski klic, s katerim so me obvestili o tem priznanju, sem prejela prav na mamin rojstni dan! To niso slučajnosti. To je ljubezen in spoštovanje preteklosti.

→ Kako se pristavska skupnost povezuje z lokalno argentinsko družbo?

Pristava se najbolj povezuje z lokalno argentinsko družbo na vsakoletnih tombolah in pri folklornih festivalih. Lahko bi rekli, da je na teh prireditvah več argentinske kot slovenske publike. Povezani smo pa tudi z vodstvom občine, ki je svoj čas na Pristavi organizirala sestanke s krajani, na katerih smo obravnavali predloge za izboljševanje Morona.

Prepričana sem, da je ta stik zelo pomemben in potreben, da nas spoznajo in da tako lahko iz obeh strani veliko pridobimo.

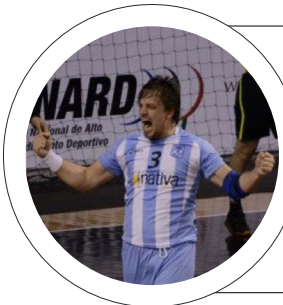
→ Maruča, iz srca ti čestitamo za prejeto priznanje, in želimo, da tebi in vsej pristavski skupnosti vlije nove energije pri delu za bližnje!

Mariana Poznič

4 NAŠI ŠPORTNIKI

Aleš Šmalc

Star je 27 let in je izreden ter navdušen igralec rokometu – handball. Šport mu predstavlja del življenja že od mladih let.

Rojen je v družini Jožeta in Mateje Hribar. Hodil je v slovensko Slomškovo šolo v okraju Ramos Mejía ter na SSTRMB in pripadal Rast-i XXXVIII.

→ Kdaj in kako si se navdušil za rokomet?

Ko sem bil majhen mi je bilo zelo vseč igrati in prakticirati več športov. Okoli trinajstega leta starosti sem se odločil za rokomet in tako sem spoznal šolo "Colegio Ward".

→ V katerih klubih si igral? Si kdaj igral poklicno?

V "Colegio Ward" sem igral več kot deset let, sedaj pa že tri leta igram v "Municipalidad de Hurlingham", to je klub občine Hurlingham.

Imel sem priliko igrati v argentinski rokometni reprezentanci. Dobil sem štipendijo državne organizacije Enard.

Nisem pa imel prilike igrati poklicno.

→ Vemo, da si potem rokometu večkrat igral po različnih krajih sveta. Opiši malo ta doživetja.

Potovati po svetu in zastopati Argentino s športom je eno izmed najlepših doživetij. Obiščeš nepoznane kraje in pridobiš nove izkušnje s prijatelji in trenerji in se tako tudi obogatiš v igri. Res je velik ponos obleči majico z argentinskimi barvami.

Igral sem na dveh svetovnih mladinskih rokometnih prvenstvih: leta 2011 v Argentini in leta 2013 v Bosni in Hercegovini; na treh "Sudamericanos" -turnir južnoameriških držav- in enem "Panamericano de clubes" -ameriški klubski turnir. V Argentini sem igral na različnih turnirjih.

→ Kaj si občutil, ko si igral v argentinski reprezentanci?

Biti član argentinske rokometne reprezentance je resnično enkratno počutje. Ko na igrišču zaslišiš argentinsko himno te kar stisne pri srcu. Tako me še sedaj, ko zaslišim himno, misli popeljejo na tiste lepe preživete trenutke.

Hvaležen sem rokometni skupini igralcev in prijateljem, mojim trenerjem in seveda družini, ki me je -in me še- spremlja pri mojih odločitvah v športu.

→ Kakšni so bili treningi z reprezentanco? Si imel kakšno posebno dieto?

Nismo imeli stroge diete. Svetovali so nam zdravo jesti, to se pravi veliko sadja in ze-

“

»V eni roki nosi sonce, v drugi roki Rokomet«

”

lenjave in da bi imeli red pri hrani. Nismo smeli opuščati zajtrka ali kosila, saj jutranja hrana pripomore za moč in vzdržljivost pri igrah. Porcije niso smele biti prevelike, kajti s polnim želodcem je težko teči.

Ko so mi nekoč zamenjali igralno mesto v ekipi sem moral zrediti vsaj za 7 kil. Moral sem pridobiti več mišične mase. Ni bilo lahko, treba je bilo veliko več trenirati in tudi spremeniti dieto; nisem bil pač vaje jesti kalorične hrane, a za šport se tudi trpi!

→ Bi lahko povedal kakšno zanimivo anekdoto, ki si jo doživel v teh letih igranja rokometu?

Imam veliko dogodivščin. Ena izmed njih je najbolj posrečena. Ko smo bili z argentinsko skupino rokometashev v Dohi (Katar), smo se po hotelu sprehajali s katarskimi rokometasmi oblečeni kar v bele rjuhe, saj so nam oni pokazali kako se moramo napraviti v njihovo nošo in na glavi smo nosili turban, ki smo si ga kupili v mestu. Bi lahko omenil še drugo dogodivščino v Bosni-Hercegovini, ko so me prosili, da prevajam za našo argentinsko ekipo. Kar dobro smo se razumeli, saj so nekateri mislili, da sem prav iz Slovenije!

→ Pripadal si Rast-i XXXVIII, kako si lahko uskladiš toliko sobotnih športnih urnikov s Slovenskim srednješolskim tečajem (SSTRMB)?

Prva leta mi je bilo lažje uskladiš urnike na tečaju s tekami, ki sem jih imel s klubom. Zadnji dve leti se je vse bolj zapletlo, ker sem tekmoval ob sobotah in kar v treh kategorijah. Na tečaju sem doživel nepozabne trenutke.

→ Čemu se danes posvečaš?

Pri študiju mi je šport resnično pomagal. Začel sem študirati za profesorja telesne vzgoje na Universidad Nacional de La Matanza, pri čemer mi je športna izkušnja zelo pomagala. Moja mama je tudi profesorica in lahko rečem, da imam potem nje bolj jasni pogled na vse, kar je v zvezi z učenci in izobraževanjem mladih. Biti profesor rokometu na Universidad Nacional de Hurlingham in Municipalidad de Hurlingham me je približalo k mladini, ki

doživlja in živi v različnih socialnih položajih. Okolja z nasiljem in mamili so le primer aktualne realnosti nekaterih mladih v tem okraju. Tam se mi je "odprla glava" in sem lahko doumel, da potem športa lahko mnogim pomagam, da ne zaidejo po slabih poteh. In to daje vsak dan smisel moji odločitvi za to delo. Imel sem priložnost trenirati tudi starejšo skupino z igralci s 40., 50. in tudi 60. leti. Tudi to je bilo zame zanimivo doživetje, saj sem spoznal, kako važna dejavnost je skupinski šport v življenju bivših igralcev, saj je prostor rekreacije med prijatelji, kjer se sprostijo od vsakdanjih napetosti in stresa. In verjemite mi, to ni mala stvar.

→ Kateri so tvoji športni vzorniki in zakaj?

Vsi profesorji in trenerji, ki sem imel skozi vsa leta so pripomogli, da sem jaz danes profesor telesne vzgoje. Najbolj pomembni učitelj in mentor je bil Rodolfo Jung, ki je že dolgoletni trener rokometu v Colegio Ward. Po drugi strani je bil Martin Viscovich, danes moj šef in trener rokometu. Njemu sem hvaležen za pomoč in oporo v službi, saj mi njegovi nasveti omogočajo nova mesta kot trener rokometnih skupin.

Ponosem sem, da sem na igrišču spoznal in igral z več argentinskimi rokometnimi zvezdami: Christian Canzoniero, Adrian Pisani, Christian Platti, Diego in Pablo Simonet in seveda Andrés Kogovšek, dolgoletni kapetan argentinske rokometne reprezentance. Moji družini sem pa najbolj hvaležen za spremstvo, za oporo in pomoč pri moji odločitvi za rokomet, saj je to velik in ljubljani del mojega življenja.

→ Kot zaključek, kaj bi povedal ali svetoval mlademu športniku, ki danes sanja, da bi se posvetil športu?

Rekel bi mu, naj se odloči za rokomet, če resnično to ljubi. Zame je rokomet prava strast. Res je, da se moraš velikokrat fizično pripravljati ali tekmovali, ko se drugi zabavajo. S športom se naučiš ubogati trenerje in seveda imaš veliko obveznosti in reda. Rokomet ti pomaga krepiti značaj in, če delaš v tem kar ljubiš, imaš dodatno energijo za ostale dejavnosti v vsakodnevem življenju.

»Jaz pa pojdem in zasejem dobro voljo pri ljudeh, v eni roki nosim sonce, v drugi roki zlati smeh«...al pa rokomet! Saj je skratka sinonim za Aleša Šmalca, komur je končno življenje pokazalo, da vsi prehojeni koraki niso bili zaman. Šport še naprej spremlja njegovo življenjsko pot. Aleš v prvi osebi tudi drugim posreduje lastne izkušnje in veselje do športa in gibanja, ter potom njega uči in pomaga mnogim otrokom, mladim in tudi odraslim, bolje živeti. Plemenit cilj! Čestitamo ti, Aleš, za vse to in ti želimo mnogo sreče in zadovoljstva na tej poti.

Sonia

ZADETKI

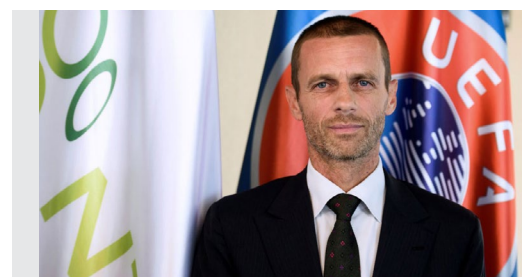
Morda še ne veste da...

...je Andi Jakoš vstopil v avtomobilsko sezono pri TC Pista »z desno nogo« (ali z desnim kolesom?) Zadnjega 10. februarja si je v Viedmi, na krovu svojega plemenitega Dodge, prvič prisvojil prvo mesto v tej kategoriji, in tako uspešno začel turnir, ki se mu dobro obeta skozi leto.

...se je konec februarja Andrej Vombergar poslovil od ljubljanske ekipe NK Olimpija in postal igralec ruske ekipe FC Ufa in se tako utopil v nov izziv v svoji nogometni karijeri. Zanimivo, kako se mu je sedaj nekako spremenil priimek: kar naenkrat je Vombergar postal »Вомбергар«. Bo sedaj morda »Bombi«?

...je bil v začetku februarja Slovenec Aleksander Čeferin, ki nas je obiskal pred kratkim v Buenos Airesu, ponovno in soglasno izvoljen, zaradi uspešnega upravljanja posebno finančnih zadev, za nov mandat štirih let kot predsednik Evropske nogometne zveze UEFA in se tako podal v nov izziv do leta 2023.

...je nedavno na zaključni slovesnosti pombne kolesarske dirke Po Nemčiji v Stuttgartu prišlo do zadrege: ob predaji odličja zmagovalcu organizatorji niso imeli pripravljenih ustrezne himne, kot je običaj pri takih dogodkih. Zmagal je namreč 24-letni Slovenec Matej Mohorič. Zadrego je hitro rešil kar zmagovalec sam. Ponudil se je, da kar sam zapoje slovensko himno in takoj vzbudil simpatično odobravanje.

In res, spoštljivo se je odkril in kar sam brez glasbene spremljave zapel Zdravljico pred množico navzočih in milijoni gledalcev pred televizijskimi sprejemniki, ki so sledili slavlju. Ni kaj, korenjaški Matej je za Slovenijo naredil morda večjo promocijo, kot kateri od teh, ki so poklicani za to... Bravo, fant od fare! Simpatični dogodek si lahko še vedno ogledate na Google: "kolesar Mohorič po zmagi sam zapel Zdravljico".

Sonia & Jernej

IN MEMORIAM
| Irena Zajec Fajdiga

CVETKE NA GROB IRENI ZAJEC FAJDIGA

»Bila je duša Zveze slovenskih mater in žena«. Tako se je spominja dolgoletna predsednica ustanove, gospa Pavlina Dobovškova.

Irena se je rodila 26. avgusta 1930 kot peti otrok v družini Marije Oblak in Ivana Zajca. Prvi težki udarec je bil za Ireno in vso družino umor očeta Ivana. Na domu so ga ustrelili partizani. Kmalu nato se je brat Viktor pridružil gorenjskim domobrancem, a so ga Angleži vrnili s Koroške in je bil ubit na neznanem kraju. Zato je Irena kot petnajstletno dekle odšla s sestro Marto 5. maja 1945 najprej na Koroško, kasneje v Italijo in delila usodo izseljencev v raznih taboriščih. Ko sta končno prišli v Buenos Aires, ju je čakal brat Polde Zajec, ki je kasneje postal kurat argentinske letalske vojske.

V taborišču je spoznala časnika Pavla Fajdigo in se z njim potem v Argentini poročila leta 1952. Svoj dom sta zgradila v Castelarju, kjer je živela do smrti.

Ireni življenje ni bilo z rožicami posejano. Doživela je izgubo za izgubo. Najprej je zakoncema kruta smrt vzela prvovojenčka Petra, ki je odšel med angelce star komaj sedem mesecev. Kasneje so izgubili še šestletnega Andrejčka, ki je podlegel težki krvni bolezn. Ostali so Jelica, Pavel, Jurij in Irenka.

4. aprila 1979 je družina izgubila ljubljena ga očeta. Irena je v globoki žalosti vzela na svoje rame odgovornost za družino in zelo skrbela, da so otroci imeli dobro vzgojo.

Zadnji, najmočnejši udarec, je bila smrt hčerke Jelice, ki se je od tega sveta poslovila 7. novembra 2005. Smrti moža in otrok je junaško prenašala, ni tožila, zaupala je v Boga in vdano sprejela križe, ki jih ji je On naložil.

Vseskozi je bila aktivna članica slovenske skupnosti. Redno je obiskovala sv. mašo na Pristavi. Pomagala je svojemu možu, ki je bil v uredniškem odboru tednika Svobodna Slovenija, predvsem pa se je posvečala Zve-

zi slovenskih mater in žena. Bila je ena od ustanovnih članic in je z veseljem prevzela odgovornost kulturne referentke. Za vsako predavanje, za vsak sestanek, se je zelo potrudila, da je ženam približala slovensko kulturo, poezijo in pesem in jih vsestransko izobraževala. Katera od nas, ki smo takrat že sodelovale v Zvezi, more pozabiti kvaliteto in prisrčnost Božičnic, ki jih je leto za letom z veseljem pripravljala? Božične poezije in predvsem pesmi so bile vedno prisotne, spoznavale smo tudi druge slovenske običaje. Njeni govori in pozdravi so bili vedno prežeti s preprostostjo, nežnostjo in veliko ljubeznijo do Boga in do Slovenije.

Hčerkinina smrt jo je močno zaznamovala. Kljub neizmerni bolečini je še vztrajala pri svojem delu in se razdajala bližnjim. Zadnja leta pa so jo začele zapuščati moči in po dolgem trpljenju je drobni plamenček njenega življenja ugasnil prav na smrtni dan hčerke, 7. novembra 2018. Bog jo je poklical k sebi, kot da bi Jelica pri njem izprosila, naj jo reši trpljenja.

Zdaj v družbi svojih najdražjih uživaš mir in božjo ljubezen, v katero si neomajno zaupala.

Anka Gaser

IN MEMORIAM
| Polda Radovič Lipovšek

CVETKE NA GROB POLDI LIPOVŠEK

Polda Radovič se je rodila 22. avgusta 1926 v Novem mestu. Tam je hodila v osnovno šolo in gimnazijo. Imela je zelo lepe spomine na svoje profesorje, posebno na ravnatelja Ivana Dolenca.

Njena pot v begunstvo je bila malo drugačna od vseh nas ostalih. Iz Novega mesta se je odpravila manjša skupina: družina Škrbe, mama, dve hčerki in sin, Franc Fajfar in ona. Hodili so peš preko Radeč čez Notranjsko in Primorsko ter prišli do Italije. Med potjo so padli v partizansko zasedo, kjer je bil ubit Škrbetov sin.

Polda je bila v taborišču Servigliano in potem v Boloniji, kjer je spoznala Silva Lipovška, svojega bodočega soproga. Poročila sta se v taborišču in pripotovala preko Bagnoli-ja iz Nemčije v Argentino 23. maja 1948.

Ko sta prišla v Argentino je Polda pod srcem nosila svojega prvega otroka. Bila sta sama v tujem svetu, brez vsakršnih sorodnikov in čez tri mesece se jima je rodil sinček Silvo. Pozneje sta dobila še hčerko Magdaleno, ki so jo klicali Babi, in sina Andreja.

Leta 1958 so se preselili v lastno hišo v Palomarju in smo bili ves čas sosedje. Za moje otroke sta bila vedno stric Silvo in teta Polda.

Polda in Silvo sta zelo veliko let delovala pri Movimiento Familiar Cristiano. Silvo do svoje smrti, Polda je bila blagajničarka pri organizaciji za škofijo San Martin do par mesecev pred svojim odhodom v večnost. Nekaj časa sta bila tudi predsednika, imela sta več predavanj in tudi potovala kot zastopnika na državna srečanja. Na prošnjo dr. Jureta Rodeta sta govorila mladim zakoncem tudi v naši skupnosti. Do Silvove smrti sta velikokrat obiskovala sv. mašo na Pristavi. Prav tako tudi v kapeli noviciata De la Consolata -to je misijonski red- in Polda je tam pomagala prav do konca. Denarno je vedno podpirala več organizacij. Imela je veliko prijateljev in

znancev, ki so jo imeli radi. Polda je bila delavna tudi pri Zvezi slovenskih mater in žena. V San Martinu se je veliko let udeleževala naših sestankov, pri centrali pa je vedno pomagala ob žegnanju pri Mariji Pomagaj in pri naših obletnicah. Redno je hodila tudi k sv. mašam za vse pokopane v slovenski cerkvi.

Večkrat je potovala v Slovenijo, kjer deluje kot zdravnik njen sin Silvo. Med enim od teh potovanj je spoznala svojega brata, ki se je rodil, ko je ona odhajala v begunstvo. Srečanje je bilo zelo ganljivo.

Veliko je potovala tudi po Argentini in rada hodila na organizirane izlete po Buenos Airesu in okolici.

Doživela je dostojanstvo babice in prababice, ki je po Pismu določeno tistim, ki ljubi-jo Boga. Imela je enajst vnukov in in deset pravnukov.

Skoraj do konca življenja je bila samostojna. 3. avgusta je doma padla in si zlomila medenico (pelvis). Večkrat je bila v bolnišnici, ostali čas pa v zavetišču. Bog jo je poklical k sebi 17. oktobra 2018.

Draga Polda, ohranili te bomo v lepem spominu. Počivaj v miru!

Polona Marolt Makek

OkrOgle OBLETNICE
| Dr. Tine Debeljak (1903 – 1989)

Pred 30. leti, 20. januarja 1989, je umrl dr. Tine Debeljak, slavist, pesnik, pisatelj, urednik, prevajalec, profesor, zgodovinar – gotovo eden največjih kulturnih delavcev slovenske skupnosti v Argentini.

Rodil se je 27. aprila 1903 v Škofji Loki. Po končani gimnaziji v Škofjovih zavodih v Šentvidu pri Ljubljani je študiral slavistiko na Ljubljanski univerzi, kjer je tudi doktoriral. Študiral je tudi v Varšavi in Pragi. Nekaj let je bil profesor v Črni gori. Leta 1934 se je vrnil v Ljubljano, kjer je bil imenovan za kulturnega urednika največjega katoliškega dnevnika Slovenec. Po koncu druge svetovne vojne se je umaknil na Koroško, bil v taboriščih (Vetrinje, Lienz, Riccioni). Dve leti je živel v Rimu, kjer je pisal v časopise in pomagal dr. M. Kreku. Leta 1948 je prišel v Argentino in kmalu dobil službo v cementarni Loma Negra v mestu Olavarría (v notranjosti province Buenos Aires). Ko se mu je leta 1954 pridružila družina (žena in trije otroci) je bil prestavljen v centralo podjetja v Buenos Aires in tam delal do upokojitve.

PESNIK IN PISATELJ

Pisati je začel že v mladih letih, objavljjal je v listu “Dom in svet”. V Argentini je napisal najpomembnejša dela: “Črna maša za pobite Slovence”, epska pesnitev o vojni, revoluciji in tragični

“Od prvega dne v Argentini je sodeloval pri tedniku. Pisal je načelne in idejne članke, zgodovinska in politična obravnavanja, literarne prevode in kritike.

smrti domobrancev; “Poljub”, v kateri poje ljubezni do žene; “Marija”, zbirka za Marijino leto.

PREVAJALEC

Temu delu je dr. Tine Debeljak posvetil največ časa. Prevajal je slovansko literaturo (nad

80 prevodov Puškina, Mickiewicza, Macha in drugih). Prevedel je tudi Pekel Dantejeve “Božanske komedije” in del Cida. V Argentini pa je prevedel pesnitev “Martin Fierro”.

LITERARNI KRITIK

Že med študijem je pošiljal s Poljske in Češke kritike tam izšlih del. Pozneje je v Slovincu ocenil vsako novo knjigo. Tudi v našem tedniku “Svobodna Slovenija” je ocenil nad 400 knjig pod rubriko “Med knjigami in revijami”.

UREDNIK

V Sloveniji je bil urednik “Doma in sveta” in kulturni urednik “Slovenca”. V Argentini je bil sourednik “Meddobja”, “Glasa SKA” in “Svobodne Slovenije”. Urejeval in komentiral je tudi izdaje slovenskih literatov, n.pr. Balantiča, Levstika, Majcna, Mauserja in drugih.

ZGODOVINAR

Na univerzi je predaval o slovenski kulturni in politični zgodovini. O tej zgodovini je pisal v Svobodni Sloveniji, v Zbornikih, Vestniku in Taboru. Izdal je brošuri “Pot v prvo slovensko vladno (1918)” in “Uvod v zgodovino komunistične revolucije”. V našem tedniku je dolgo objavljjal analizo “Naši pogledi na Josipa Broza – Tita”.

MENTOR

Odkril je in prvi tiskal Balantiča. Okoli njega se je pri “Dom in svetu” ustvarila cela vrsta mlajših pisateljev (Kociper, Krivec, Janežič, Simčič, Beličič in drugi).

PROFESOR

V Sloveniji je bil nekaj let profesor. Pripravljaj se je za profesuro na univerzi, kar pa je preprečila vojna. V Argentini so ga Ukrajinci imenovali za rednega profesorja slovanske književnosti. Na Ukrajinski univerzi je organiziral slovenski oddelek, kjer je vzgojil vrsto slovenskih diplomantov.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Dr. Tine Debeljak je bil med prvimi člani te kulturne ustanove. Bil je zaželen in obiskan predavatelj na kulturnih večerih in pri njeni založbi je izdal vrsto knjig. Bil je predsednik SKA mnogo let. Iz hvaležnosti je bil imenovan za častnega predsednika.

SVOBODNA SLOVENIJA

Od prvega dne v Argentini je sodeloval pri tedniku. Pisal je načelne in idejne članke, zgodovinska in politična obravnavanja, literarne prevode in kritike. Bil je dolgo let sourednik Zbornikov in tednika.

Pripravil Jože Jan

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

Naša ljudska pesem ga pogosto opeva. Daje nam korajžo, utaplja nam skrbi, zato ga Slovenci ne prodamo in celo v naši narodni himni nazdravljamo z njim!

V Sloveniji je čas trgatve oktobra, a tu v Argentini je prav zdaj čas trganja grozdja, ki bo počasi zorelo v sladko vino...

- VINO
- Vino je sonce v steklenici. (Francoski pregovor)
 - Po dobrem vinu dobro spiš, kdor dobro spi,

- ne greši, kdor ne greši, pride v nebesa. Torej dobro vino pomaga v nebesa. (William Shakespeare, angleški dramaturg)
- Kovino se spozna v ognju, človeka v vinu. (Japonski pregovor)
 - Sod vina zmore več čudežev kot cerkev, polna svetnikov. (Italijanski pregovor)
 - Pijanost je prostovoljna norost. (Seneka, grški filozof in politik)
 - Pozdravljen razum, kdo ve, kdaj se bova spet srečala! je rekel pijanec in vstopil v krčmo. (Italijanski pregovor)

- V vodi je lahko utoniti, še lažje pa v vinu. (Tajski pregovor)
- Vino pij iz male steklenice, učenost iz velike. (Kitajski pregovor)
- Starega vina in starih prijateljev se drži. (Ljudska modrost)
- Vinski ključ vse odpre. (Slovenski pregovor)
- Pil sem, da bi vas pozabil, da bi me prenehala preganjati vaša slika... toda, ko sem bil pijan, sem vas videl dvojno. (Franz Achard, pruski kemik, fizik in biolog)
- Nasvete sprejemaj ob vinu, uporabljal pa jih ob vodi. (Benjamin Franklin, ameriški izumitelj in znanstvenik)
- Kadar prihaja na mizo vino, odhajajo skrivnosti. (Armenski pregovor)
- S prvim kozarcem človek pije vino;

- z drugim vino pije sebe, s tretjim vino pije človeka. (Japonski pregovor)
- Možje so kot vino. Nekateri se skisajo, večino pa starost izboljša. (Sv. Papež Janez XXIII.)
 - Voda za obraz, vino za dušo. (Italijanski pregovor)
 - V vinu je resnica. (Latinski pregovor)
 - Ako se bo vino pilo za potrebo, zdravilo bo. Kar pa se čez mero žre, živi strup seveda je. (Blaženi škof Anton Martin Slomšek)
 - Vsak krčmar ima rad pijanca, samo ne za svojega zeta. (Hebrejski pregovor)
 - En kozarec je zdravje, dva sta užitek in dobra volja, trije so sramota. (Hipokrat, grški zdravnik)

Izbral Jože Jan

KOLEDAR

23. marca

Začetek pouka v slovenskih šolah

23. marca ob 19:00

Interaktivni literarni večer na Pristavi

24. marca ob 09:00

Občni zbor v Našem domu San Justo

30. marca ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

31. marca ob 10:30

Občni zbor društva Slovenska vas

6. aprila ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

13. aprila ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

13. aprila ob 20.30

Velikotedenski muzikal “Kerigma” v Slomškovem domu

14. aprila

Cvetna nedelja

14. aprila ob 18:00

Velikotedenski muzikal “Kerigma”

Za vse, ki vas zanima in veseli branje:

Interaktivni literarni večer

23. marca ob 19. uri

- Razgovor in priporočanje knjig
- Branje beril
- Razstava knjig
- Kvizi in igre
- in še!

Prinesi s sabo tvojo najljubšo knjigo!

Na Pristavi!

Ob koncu pa, Marija, končani bodo boji, pri tebi bom doma...

Utrujena od bolečin je 30. januarja v Bogu zaspala naša draga mami, tašča, stara mama, prababica, sestra, teta

† FRIDA MLINAR BAJDA

Zahvaljujemo se vsem, ki ste molili zanjo in jo spremljali v hudi bolezni.

Posebno se zahvaljujemo dr. Juretu Bajuku za osebno skrb, spremstvo in globoko zanimanje za našo mami.

Gospodom José Luis Di Paolo in Jorge Carrera za sveto Maziljenje, gospodu Rodrigo Robert za molitve ob krsti ter gospodu Janezu Cukjatiju za molitve ob grobu.

Vsem, ki ste jo kropili in nas spremljali v tem težkem trenutku.

“Za dobroto tvojih rok ostala je beseda... hvala!”

ŽALUJOČI:

hčerke: Helena, Neži, Mariana, Cecilija in Gabi z družinami.

sestre in brat: Mari, Helena, Stazi, Ivana in Jaka z družinami.

vnuki in pravnuka ter ostalo sorodstvo.

Mendoza, Buenos Aires, San Luis, Bolivija, Nemčija, Slovenija.

OBVESTILO

Spoštovani naročniki Svobodne Slovenije,

Če želite časopis prejemati v tej obliki vas prosimo, da nas obvestite preko spletne povezave »Pišite nam« ali pa po emailu na naslov svobodna.ba@gmail.com

Sporočamo, da znaša naročnina tiska za leto 2019 \$ 2.500.- Zaradi visoke inflacije bomo v mesecu juliju naročnino prilagodili novim razmeram, zato prosimo, da jo čimprej poravnate. Obveščamo tudi, da je za obnovo naročnine potrebno poravnati lansko.

Svobodna Slovenija je brezplačno dosegljiva na spletnem naslovu www.svobodnaslovenija.com.ar

Lepo pozdravljamo!

UREDNIKI SVOBODNE SLOVENIJE

CONVOCATORIA

HOGAR ESLOVENO PRISTAVA ASOCIACION CIVIL

Domicilio legal: Republica de Eslovenia 1851- Castelar - Moron

En cumplimiento de las disposiciones legales y estatuarías se convoca a los señores asociados a la Asamblea General Ordinaria para el día 7 de abril de 2019 a las 11.00 horas en su sede social de calle Republica de Eslovenia 1851 de Castelar, Pdo. de Moron , Pcia. De Buenos Aires.

Orden del día

- Designacion de dos asociados para suscribir el Acta de Asamblea , conforme al Estatuto Social.
- Eleccion de dos asociados para el escrutinio de votos
- Consideracion de Memoria, Inventario, Balance general Estado, Anexos e informe del Sindico correspondiente al ejercicio económico cerrado al 31 de Diciembre de 2018
- Eleccion de dos (2) asociados para consejeros titulares por el termino de tres años.
- Eleccion de cinco (5) asociados para consejeros suplentes por el termino de un año.
- Eleccion de Sindico titular y Sindico suplente por el termino de un año.

CONSEJO DE ADMINISTRACION

Svobodno Slovenijo podpirajo

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

CKC
LABORATORIOS CKC ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES ASOCIADOS

OBLAK
ABERTURAS